

Roger Cox

'Het is een beetje flirten
met een burn-out'

INTERVIEW

Klimaatjurist Roger Cox
strijdt tegen Shell.

„Het systeem gaat zichzelf
reorganiseren, dat is mijn
hoop.”

PAGINA 10-13

Voor het **lunchinterview** nodigt NRC de geïnterviewde uit voor een lunch op een door hem of haar gekozen locatie.

Advocaat Roger Cox steekt al zijn tijd in één ding: het hoger beroep in de klimaatzaak tegen Shell. Hij denkt nogmaals gelijk te krijgen. „Het is een beetje flirten met een burn-out.”

W

CV

Roger Cox (1967) is partner bij Paulussen Advocaten in Maastricht.

Namens Urgenda eiste hij dat de Nederlandse staat in 2020 de CO₂-uitstoot met minstens 25 procent moest hebben teruggebracht ten opzichte van 1990. De rechter gaf hem gelijk. Eind vorig jaar won hij ook het beroep in een vergelijkbare zaak in België.

Van Shell eist hij, namens Milieudefensie, een reductie van 45 procent van de CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 2019. Cox won de rechtszaak in eerste aanleg (2021). In april dient het hoger beroep.

Cox werd in 2021 door *Time* uitgeroepen tot een van de honderd meest invloedrijke personen ter wereld.

Wereldwijd is het drie keer gebeurd dat een land of bedrijf op bevel van een rechter de CO₂-uitstoot omlaag moest brengen.

Dat waren de Nederlandse overheid, de Belgische overheid en Shell. De advocaat die de zaken aanspande: Roger Cox. Zijn winnende argument: hun klimaatbeleid schendt de mensenrechten. In het kielzog van het vonnis tegen de Nederlandse staat volgden wereldwijd duizenden andere klimaatzaken.

In april dient het hoger beroep van Shell. Deze lunchafpraak, bijna twee maanden van tevoren gepland, is de een-na-laatste afleiding die tot die tijd in zijn agenda staat. Verder gaat elk wakker uur naar Shell.

Een week vóór deze lunch werd bekend dat ING de volgende is op zijn lijstje. De bank kreeg een aansprakelijkstelling opgestuurd met als eis: een klimaatplan met concrete maatregelen die de CO₂-uitstoot van de bank halveren. Volgt er binnen acht weken geen toezegging voor zo'n plan, dan volgt een rechtszaak. Hier ging anderhalf jaar aan voorbereiding aan vooraf.

Hij koos voor het nieuwe, veganistische restaurant Avant Garden in Maastricht, een kwartier lopen van zijn kantoor. Tip van een collega, hij is er nog nooit geweest.

Hij hield van vlees. Hij hield ook van snelle auto's die rijden op benzine of diesel. Nu eet hij veganistisch en rijdt hij elektrisch.

Roger Cox (56) is een Zuid-Limburger, en dat hoor je, maar je hoort ook zijn jaren bij het studentencorps in Leiden. Wordt het gesprek persoonlijk, dan zwiert het Limburgs nadrukkelijker door zijn zinnen.

Zijn keerpunt kwam in 2006, toen hij de film *An Inconvenient Truth* zag, van Al Gore. De impact van het menselijk handelen op de klimaatverandering, en de catastrofe die dat kan veroorzaken, lieten hem niet meer los. Zijn leven veranderde in een monnikenbestaan waarin hij zich, naast zijn werk als bouwrechtadvocaat, elke avond, elk weekend en elke vakantie verdiepte in de klimaatproblematiek. „Als je zó diep in deze materie zit, als je zo veel weet, dan wordt het steeds moeilijker om in je privéleven net te doen alsof je neus bloedt.”

Maar als hij met zijn vrienden uit zijn studententijd is en de bitterballen gaan rond terwijl de vliegvakanties worden besproken, dan is hij, „echt waar”, blij voor ze. „Ik kan niet mensen hun levensplezier ontnemen. Tenminste, niet één op één. Dan houd ik niemand meer over. Ik kan er wel iets van vinden in algemene termen, dat de middenklasse en iedereen daarboven veel meer voorbeeldstellend zouden moeten zijn, veel meer burgerzin zouden

moeten ontwikkelen, maar het is niet mijn taak om het leven van een ander te veroordelen.”

Maken je vrienden grappig over je?

„Ja, eh, als je in het Leids studentencorps hebt gezeten, wordt over alles grappig gemaakt. Maar ze nemen het ook serieus. Bij het vieren van het lustrum van mijn jaarclub in 2023 ging ik niet mee, omdat ze met een vliegtuig gingen. Nu zeggen sommigen: we kunnen bij het volgende lustrum ook met de trein naar Zuid-Frankrijk. Ieder zijn eigen keuzes hierin. In die eerste jaren was ik meer veroordelend en beoordeelend. Ik haalde mijn energie uit boosheid. Ik kon daardoor enorm lange dagen, maanden, jaren maken. En puur om die reden heb ik daar een tijd aan vastgehouden. Sinds ik een team om me heen heb, hoef ik niet meer met die enorme individuele krachtsinspanning te werken die nodig was om deze stilstaande trein losgetrokken te krijgen.”

Pas na het winnen van de Shell-zaak in 2021 kon je mensen aannemen om je te ondersteunen. Dus je bent minstens tien jaar boos geweest.

„Ja. Maar ik wist wel dat het niet *the best way forward* is om dit heel lang vol te houden.”

Waarom niet?

„Ik verloor erdoor uit het oog dat veel anderen zich moesten aanpassen aan de dynamiek die ik creëerde. Doordat ik zo hard werkte, heb ik heel lang mijn vrienden en familie niet gezien, mijn neefjes en nichtjes niet zien opgroeien. Ik heb mijn twee kinderen veel te weinig meegemaakt. Ik heb jaren uitgekeken naar een energiebron die beter werkte dan boosheid. Zo heb ik eens gedacht: ik moet gaan mediteren.

„De opmaat naar een échte doorbraak vond plaats in 2018, ik stond aan de start van die Shell-zaak en vroeg me af of dit de beste manier was: een individuele partij eruit pakken en daar mijn pijlen op richten. Toen voelde ik de behoefte om na te gaan hoe de kerk daartegen aankeek.”

Deze wending zag ik niet aankomen.

Hij lacht een beetje. „Ik ook niet, serieus niet. Maar ik twijfelde over hoe ik de meeste invloed op het systeem kon uitoefenen. En of het wel aan mij was om dit soort machtige bedrijven op hun rol aan te spreken. Ik ben katholiek opgevoed, maar het heeft bij mij nooit zo geresoneerd. Toch had ik op een of andere manier behoefte aan... ik weet niet. Het was zo'n individueel bestaan en ik zocht houvast om mijn be-

slissingen te kunnen nemen. Ik las de encycliciek van paus Franciscus, *Laudato Si'* (2015). Hij gebruikte nog veel boudere termen dan ik zou durven. Hij had het over de weigering van de machtigen en de onverschilligheid van de anderen waardoor dit soort grote milieuproblemen ontstonden. Hij sprak over obsessief consumptisme, over wreedheden tegen het milieu en tegen de armen. Ik vond daarin steun om door te gaan.”

Ging je de encycliciek lezen vanuit een zakelijke benadering of zat er ook een religieus gevoel onder?

„Het begon vanuit een zakelijke benadering, maar het heeft me wel op weg geholpen om me meer te verdiepen in het spirituele pad.”

Kun je dat uitleggen?

„Hoe ga je dat uitleggen? Dat zijn geen dingen waar ik normaal over spreek. Uiteindelijk zoek je toch ook naar: waar draait het leven om? Het is mij wel duidelijk geworden dat dit leven om relaties gaat. De relatie met jezelf, de relatie met je naasten en de relatie met je leefomgeving. En ik denk ook: de relatie met God, of een hogere macht, het universele.

„Als kind zag ik de natuur als God. Daar voel je wat je in de samenleving niet voelt. Alsof je dichter bij de bron van het bestaan bent. In de natuur gedraagt alles zich precies zoals het bestemd is.

„Iedereen begrijpt inmiddels wel wat het probleem is, hoe de oplossing eruit moet zien en wie daarvoor de grootste verantwoordelijkheden draagt. Alleen: op het moment dat het tot uitvoering moet komen en de belangen van mensen geraakt worden, dan staat iedereen op z'n achterste poten. De politici die geen zin hebben om zich sterk te maken voor een moeilijk verhaal, de ceo van een groot oliebedrijf die geen zin heeft om zijn goed verdienende businessmodel te veranderen, maar ook: de burgers, de boeren, niemand is bereid om over zijn eigen schaduw heen te springen.”

Is het eenzaam als je je beslissingen nergens anders meer kunt toetsen dan in een pauselijke encycliciek?

„Nu maak je er een karikatuur van.”

Zo bedoel ik het niet. Het lijkt me eenzaam, omdat je het zo alleen deed.

„Ja. En natuurlijk praat ik daar soms over met mijn naasten. Maar die staan niet op de *battle fields*. Zij hebben ook niet alle informatie. En sommige worstelingen zijn echt individueel

LEES VERDER OP PAGINA 12

‘Ik haalde mijn energie uit boosheid’

